

Socialdepartementet
103 33 Stockholm

Sundbyberg 2012-04-19

Remissvar avseende betänkandet Åtgärder mot fusk och felaktigheter med assistansersättning (SOU 2012:6)

Personskadeförbundet RTP är en medlems-, medborgarrätts- och intresseorganisation. Förkortningen RTP står för rehabilitering, tillgänglighet och påverkan.

Vi arbetar för ett samhälle präglad av mångfald och respekt för människor med funktionsnedsättning som en följd av trafik-, olycksfalls- eller polioskada. Utgångspunkten i vårt arbete är FN:s konvention om mänskliga rättigheter för människor med funktionsnedsättning.

Inledning

Inför utredningsarbetet och skrivandet av utredningens direktiv kallades representanter för organisationer som samlar assistansberättigade personer till ett möte på Socialdepartementet. Vi blev upplysta om att den utredning som skulle tillsättas endast berörde ”teknikaliteter” i assistansersättningen. Vi förstod nog inte då att budskapet innebar att vi i princip skulle komma att ställas utanför utredningsarbetet.

Representanter för brukarintresset tilldelades status av referensgrupp och fråntogs därmed möjligheten att delge viktig kunskap under utredningsarbetet, vilket vi haft om vi tilldelats expertrollen. Vi menar att ett sådant förhållningssätt är helt förkastligt och dessutom strider mot FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Konventionens artikel 4.3 talar om nära samråd och att aktivt involvera personer med funktionsnedsättning genom de organisationer som företräder dem. Utredningen har inte levt upp till detta.

En fråga som inte lyfts i utredningens förslag och som vi gärna hade sett en lösning på är hur man kan stoppa utflödet av stora summor pengar ur reformen i form av ohemula vinstmarginaler. Vi vet att stora summor går till bolag, i form av vinster och att pengar flödar ur landet och placeras utomlands. Förslag om hur detta ska begränsa finns inte i utredningen Detta anser vi är en brist i utredningsdirektivet.

Övergripande synpunkter på utredningens förslag

Vi ställer oss självklart bakom grunderna för utredningsarbetet, nämligen att hitta möjligheter att förhindra felaktiga utbetalningar och kriminell verksamhet. Det ligger lika mycket i vårt intresse som i samhällets i övrigt att assistansreformens legitimitet bevaras och att de avsatta medlen går till personlig assistans för personer som de facto är assistansberättigade. Vi anser att bristande kvalitetssäkring och kompetens vid biståndsbedömningar är en bidragande orsak till osäkerheten kring felaktigheter.

Att klarlägga orsakerna till eventuella felaktigheter är nödvändigt för att kunna föreslå åtgärder. Vad vi saknar i utredarens förslag är en konsekvensanalys av effekterna för den assistansberättigade. Vi kan aldrig acceptera att den enskilde riskerar en inskränkning av sina rättigheter, sin valfrihet och sin integritet.

Personskadeförbundet RTP har följande synpunkter på lagda förslag:

12.5 Uppgiftsskyldighet för anordnare av personlig assistans m.m.

Utredningen föreslår att arbetsgivare för personliga assistenter utan anmaning ska lämna uppgifter, till kommunen respektive Försäkringskassan om assistenterna, för kontroll av att förutsättningarna för ersättning är uppfyllda.

Vi reagerar kraftfullt mot detta förslag som vi anser åsidosätter den nu gällande tystnadsplikten mellan uppdragsgivare och uppdragstagare. Det är oerhört viktigt att den personliga integriteten skyddas.

12.6 Krav på den som anställs som personlig assistent

Utredningen föreslår att ersättning inte ska lämnas till någon som företräder en brukare som fyllt 18 år i egenskap av god man. Vi anser, i likhet med den parlamentariska utredningen ”Frågor om förmyndare och ställföreträdare för vuxna” (SOU 2004:112), att lämpligheten för en person att bli legal ställföreträdare bör prövas lika för alla.

Utredningen föreslår också att ersättning som personlig assistent inte ska lämnas till någon, som till följd av sjukdom, ålderdom eller annan orsak saknar arbetsförmåga.

Vi anser att detta förslag kräver ett förtydligande. Arbetsförmåga är ett diffust begrepp och kan dessutom kompenseras med hjälpmedel eller anpassad arbetstid.

12.7 Anhöriga som personliga assistenter

Utredningen föreslår att för att få ekonomiskt stöd om en närstående avses arbeta som personlig assistent, ska den assistansberättigade samtycka till att Försäkringskassan, kommunen och Socialstyrelsen får inspektera utförandet av assistansen i hans eller hennes bostad.

Vi anser att kontroller inskränker den personliga rörligheten eller rätten att leva ett självständigt liv. Förslaget innebär att personliga assistenter ska granskas men att den assistansberättigade riskerar att bli av med insatsen.

En dylik sanktion är oacceptabel.

12.12 Bemyndigande att utfärda föreskrifter

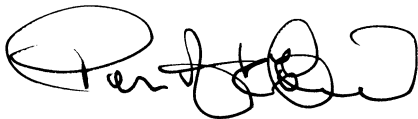
Vi är starkt tveksamma till förslaget om att utöka föreskriftsrätten eftersom det kan komma att leda till en begränsning av rättigheterna i LSS. Rättigheter givna i lag får endast förändras genom lag.

Avslutande synpunkter

Vi instämmer i att Försäkringskassan behöver ökad kompetens för att säkerställa kvaliteten i besluten. Vi kan dock inte acceptera att kostnader för kompensutveckling leder till att det blir mindre pengar för de assistansberättigade. Eventuella kostnader för IT-baserade system för handläggningsstöd ska inte heller beröra budgeten för assistansersättningen.

Med vänlig hälsning

Personskadeförbundet RTP

Pelle Kölhed
Förbundsordförande

